

STAREJŠE ČLANICE IN ČLANI LGD V REZIJU

Pavel Zupančič

Tudi letos sta Miloš in Stane nam starejšim članicam in članom Ljubljanskega geodetskega društva pripravila zanimivo popotovanje. Šli smo med zamejske Slovence na italijansko stran, v Rezijo. Po deževni sredi je bilo vreme v četrtek, 8. oktobra 2015, lepo. Peljali smo se proti Primorski. Prvič smo se ustavili pred Gorico na zajtrku. Sendviče smo dobili pri avtobusu, na kavo pa smo šli na bencinsko črpalko. Nadaljevali smo pot proti Vidmu po lokalni cesti, s katere so se ponujali čudoviti razgledi na vse strani. Videm smo si ogledali iz avtobusa in nadaljevali pot proti severu ob reki Tagliamento, ki ima širok bel prod in barvo, podobno naši Soči. Pred Moggio Udinese smo zavili desno v dolino Rezije (slika 1).

V kraju Ravance nas je sprejel predsednik kulturnega društva »Ta rozajanski dum« Sandro Quaglia. V dvorani kulturnega doma je zelo živo opisoval zgodovino Rezije, največ pa je govoril o rezijanskem dialektu, njihovih navadah, glasbi, plesu, celo zaplesal je z eno od naših udeleženk. Zanimivo je, da se Rezijanci sami ne imenujejo Slovenci, pravijo, da so samo »naši«, Slovincem pa rečejo »ta bovški«. Šli smo tudi v muzej naravnega parka Julijske Predalpe. Park je podoben Triglavskemu narodnemu parku. Varuje neokrnjeno naravo in živalstvo v njem, varuje tudi pred naseljevanjem in prometom. Velik je približno 100 km², vendar se nikjer ne stika s Triglavskim narodnim parkom.

V Ravancah smo si ogledali župnijsko cerkev (slika 2). Prvotna cerkvena, ki je stala tu, naj bi obstajala že leta 1099. Današnja cerkev je nastajala v naslednjih stoletjih, zelo je bila poškodovana med potresom leta 1976, danes je povsem obnovljena. Do leta 1933 so v cerkvi govorili »po naše«. Takrat so začeli prihajati italijanski župniki, ki ne znajo rezijanskega dialekta, verniki pa pojejo še vedno »po naše«. Naš gostitelj Sandro je na koncu v cerkvi zelo lepo zapel njihovo velikonočno pesem v rezijanščini.

Slika 1: Kažipot za Rezijo.

Slika 2: Župnijska cerkev v Ravancah.

Odpeljali smo se v vas Solbico, kjer je zelo bogat brusaški muzej. Rezijanci so bili potujoči brusači, popravljali so orodje, dežnike, brusili nože, britve, medicinsko orodje. Potovali so po sosednjih deželah. Razstavljeno je njihovo orodje, največ je koles za vožnjo, ki so bila prirejena za poganjanje brusa (slika 3).

Rezija ima dvanajst vasi, deset jih je še naseljenih. Pred potresom je bilo tam kakih 2000 prebivalcev, zdaj jih je še približno 800. Ob potresu je bilo veliko hiš in hlevov podrtih, nadomestili so jih z montažnimi hišami brez hlevov, veliko ljudi se ni več vrnilo v Rezijo.

Po končanem programu smo se vrnili po dolini Rezije do magistralne ceste, po njej smo se peljali proti severovzhodu, ne po avtocesti, zato da smo lahko uživali v lepih razgledih po okoliških hribih. Peljali smo se skozi Trbiž in naprej mimo Kranjske Gore. Za krajši čas smo zavili v Planico ter si ogledali nove smučarske skakalnice in gradbišča smučarskega centra.

Ob 17h smo prispeli do lovske kočice nad Žirovnico v dolini Završnice, ki je ob poti proti Valvasorjevemu domu na Stolu. Po treh urah prijetnega druženja ob obilni in dobri večerji ter pijači smo se zadovoljni odpeljali proti Ljubljani. Prijazen šofer avtobusa Ivan iz podjetja Nened d.o.o. nas je res varno pripeljal, za kar se mu iskreno zahvaljujemo. Prav tako zaslužita izredno pohvalo tudi Miloš in Stane. Naše upanje pa je, da tudi drugo leto krenemo v še neznano ter se zopet vidimo v tako velikem številu, še naprej zdravi, veseli in na koncu tudi srečni (slika 4).

Slika 3. Kolo za vožnjo, ki je bilo prirejeno za poganjanje brusa in je razstavljeno v brusaškem muzeju v Solbici.

Slika 4: Skupinska slika udeležencev izleta v Rezijo.

Pavel Zupančič, upokojenec
za Ljubljansko geodetsko društvo
e-naslov: pismo@lgd.si

Fotografije: Lija in Miloš Šušteršič
za Ljubljansko geodetsko društvo
e-naslov: lija.milos@gmail.com